

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház).
hová a lap szellemi részét magillatkozó közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

A függetlenségi párt- politikáról.

Szemelvények Lengyel Zoltán
röpiratából.

A lemondás politikája egészen el-
lenkezik a függetlenségi programmal.
Ne ámtassuk magunkat. A magyar
nemzetet senki se váltja meg szene-
véseitől, ha csak nem önmaga. Idegen
nemzeteknek elég bajuk van önmaguk-
kal, ki törődne velünk? Mástól várjuk
a megváltást, ha magunk nem akarjuk?
Más csinálja meg a szabadságunkat, ha
magunk nem tartjuk érdemesnek érte
küzdni?

Széchenyi is azt hirdette: „Csak
magunkban van a hiba és a feltáma-
dási erő.”

Pedig Széchenyi egy jó lépéssel
elmaradt, Kossuth követői tehát nem
beszélhetnek úgy, mint a Széchenyi előtti
maradiak.

Széchenyi azt hirdette: Magyaror-
szág lesz és ez igéjével hitet öntött a
a csüggedőkbe és e hit megterméke-
nyítette a lelkeket, megedzette a munka-
kedvet, feltámasztotta a nemzeti erőt
és előkészítette a megváltás útját.

Most ismét visszavezetnünk a nem-
zetet a régi lethargiába, régi álomba,
soha meg nem bocsátott bűn és ön-
gyilkospolitika volna.

Aki szabadságot, életet akar, ne
hirdessen halált. Aki pedig tudja, hogy
nem elég erős a nemzet, sem a cél ez
idő szerint el nem érhető, az tegye le
a lantot, menjen a kormány háta mögé.
Ott a helye. Ott is az utolsó sorban,
a szászok és horvátok mögött, mert
azok is élni, dolgozni, gyarapodni akar-
nak s azok, kis nemzet létükre is meg-
rendíthetetlenül hisznek, fájuk és nem-
zetük örök üdvösségében. Hát csak mi
magyarok lennénk oly nyomorultak —
hogy a magunk igazságában ne bíznánk?

Bolond beszéd az is, hogy várjuk
meg, míg *konfliktusok*, nélkül meg le-
het a dolgot csinálni. Itt megy át az
idő kérdése a fokozatosság elmélete ter-
rére.

Konfliktus? Hát ugyan micsoda
konfliktusról lehet szó és kik között?
Fegyveres elintézésre nem gondolunk,
hát ez a konfliktus is csak amolyan
alkotmányos harcfele. Kisebbség vagy
nagyobb a cél, az ellenállás, az ered-
ményhez képest. Hát még ez is kon-
fliktus? Hisz ez mindenütt így van a
világban. Mit csinálunk? Az ellenzék
szorítja a kormányt, kapacitálja a nem-
zetet és az uralkodót, hogy más po-
litikát kövessen. Vagy szót fogad a
kormány vagy nem. Ha nem fogad
szót, hát addig ostromoljuk, míg meg-
bukik s addig s addig buktatunk, míg
egy végre szót fogad.

Nem érti meg a nemzet? Hát ad-
dig magyarázzuk, míg végre megérti.

Addig járunk elől jó példával, míg
végre egészen utánunk jön. Addig bi-
zonyítjuk ellenfeleink csalafintaságát,
míg vagy megjavulnak, vagy elejti
őket a nemzet.

Hát ez nem konfliktus, de becsü-
letes, elszánt, kötelességtudó küzdelem
a nemzettől nyert megbízás alapján.

És kik ellen küzdünk? Míg kisebbség
vagyunk, a kormány ellen, ha több-
ségre jutunk a nemzet erejével mind-
azon tényezők ellen, kik utunkban
lesznek.

Ez sem konfliktus.

És a király? No hát bocsánat, de
őt ne is vegyítsük e vitába. A király-
nak nincs és nem is lehet oka, hogy
magtagadja azokat az eszközöket, me-
lyeket tőle a nemzet követel, hogy ko-
ronája fényét emelje.

A magyar királyi mi perbe
sohse szálltunk, sosem álltunk. Min-
dig az osztrák császársággal és a né-
metesítő, központosító törekvésekkel ál-
lottunk szemben. Allunk ma is s a jö-
vőben is így lesz, míg egy uralkodó
jogára alatt leszünk kénytelenek foly-
tonos belső harcot vívni.

Ezt a konfliktust meg is álljuk, el
is bírjuk, meg is kell vívjuk, sőt meg
is kell keresnünk.

Egyszerű az oka. Két ország él
egy uralkodó alatt benső kapcsolatban.
Ha semmit sem tesz egyik fél sem,
marad minden a régi. Mi ezt nem
fogadjuk el.

Ha gyengének mutatkoznak, vál-
tozik a helyzet és pedig a mi kámrunkra,
mert ellenfeleink épp úgy felhasználunk
minden alkalmat a maguk erősítésére
és a mi gyengítésünkre, mint nekünk
fel kell használnunk. Minden ember ezt
teszi. Minden nemzetnek is ezt kell
tennie. Főképpen pedig annak, melyet
a végzet hatalma örökös belháborúra
egyesített egy másik országgal.

Ez elől nincs kitérés. Az élet nem
tűr nyugvást, nem enged szünetelést.
Jegyezzük meg: vagy a függetlenség
felé, vagy a birodalomba való beolvasz-
tás felé haladunk óráról-órára. Pihenés,
megállás e téren nincs. S az osztrákok
fel is használnak minden nyugodt pil-
lanatot, hogy jogainkon, befolyásunkon,
hatalmunkon csorbát tessenek s minket
ismét a 67 előtti teljes szolgaságba
visszavigyenek.

A kutya a macskával, az osztrák
a magyarral sohse lesz benső barát-
ságban. Sorsán mindenik a másik ro-
vására akar javítani. Ez a harc tehát
kikerülhetlen. A konfliktus örökké tart.
Az engedékenység nem apasztja csak
növeli az összetűzősítést. Ritkább teszi,
de élesebb. A rázkódások számát
apasztja, de veszélyességét növeli.

Igy volt a multban is. Rákóczi és
Kossuth szabadságharczait sok évtized
lanyhasága, gyengesége érleli meg.

A gyengeség tehát föltétlenül bizo-
nyosan előidézi a fegyveres szemben-
állást, összegyűjtven nemzedékek fel-
jajduló panaszaát, az elkeseredés mérges
tengerét egyszerre zudítja a nemzetre.

Mivel tehát a harc elkerülhetlen,
a konfliktus örökös, azon kell igye-
kezni, hogy ez minél simábban folyjon
le. Ezt pedig azáltal éri el a nemzet,
ha a függetlenségi párt állandó, kimé-
letlen harccsal szorítja a kormányt,
hogy szellemi és anyagi erőinket, vala-
mint intézményeinket gyarapítsa s a
legnépszerűbb politikával élve tartva
a közszellemet, mint vonat lokomotívja
viszi előre a nemzet ügyét, vagy kar-
tács tüzeivel kergeti a mamelukereget,
hogy csatába szálljon és győzni tudjon
az osztrákokkal szemben.

Nem elég, hogy valaki a pro-
grammot vallja, hirdeti, reá esküszik
kűnn és benn, de cselekvő példával
gyakorlatilag be kell mutatni elvhűs-
gét, tiszta becsületét az egyedül hely-
es pártpolitika követésével is. Mit ér
az olyan választó, ki azt hirdeti: én
világ életemben elvhi, tiszta függet-
lenségi voltam, de azért mindig kor-
mánypártira szavaztam? Mit ér az
olyan képviselő, ki mindig, talán évti-
zedek óta, függetlenséginek vallja ma-
gát s a programmot nem is tagadja
meg, de a programért való küzde-
lemben a maga részét ki nem veszi,
pedig tehetsége volna rá, a kormány-
nyal szemben ellenzéki szerepét nem
tölti be, vallja a programmot elvben,
de nem cselekszi gyakorlatban, kiabál,
ha csend van, lekushad és ott hagyja
küzdő társait, midőn kenyértörésre ke-
rül a dolog, nem buzdítja harcolásra
a verekedőket, de titokban trafikál a
kormánynyal a küzdők tönkretételén,
nem beszéli meg terveit pártíveivel,
de kikéri utasítását a kormánynak s
annak taktikai parancsa alapján vagy
le, vagy felicitálván az igazak tervét,
megbénítja, esetleg ellenakcióval, orv-
támadással tönkreteszi a más becsüle-
tes igyekezetét.

A harcban ismerszik meg a jó
katona. Ilyen nagy harc pedig, mint
a mult évi, 48. óta nem volt. E nagy
harcban tehát volt alkalmatok meg-
tudni mindent, megismerni mindenkit.

És én, ki lelkem egész gyenge, ké-
születlen tudását, de nagy hitét és
egész becsületét belevittem a harcba,
állítom, hogy nem arról ismeritek meg
a jó katonát, ki a marsch-einsőt jól ki
tudja verni, vagy defilírozni, vagy a
vezérnek besugni, hizelegni és intrikálni
jól tud, hanem arról, *ki áll helyt a
csatában, ha fárads, nem dől ki,
nem retírad, de előre megy, inkább*

*koplat, de nem fut el s mindig lelővi
az ellenséget és mindig győz, de az
ellenséget nem vési s a maga igaz
harcosait nem bántja.*

És én mondom nektek: sokkal
több hasznót hajt az országnak ezer
névtelen hős, a ki küzd, mint tíz csa-
patparancsnok, a ki alszik.

És én mondom nektek: 300 hős
hullott el Leonidással a spártai hegy-
szorosban hiába, — mert egyetlen-egy
Ephialtes akadt a csapatban, ki a per-
zsákat honfitársai hátába vezette.

Nem *csillogó* név, nem is a *jó aján-
lat*, hanem az legyen egyedül a mér-
tékadó az emberek megválasztásában,
kit mennyire ismertek elvűségéről és
becsületéről s *ki hogyan állotta meg
helyét a csatában.*

A nagyikindai választás. Zichy
Vladimir gróf, aki tudvalevőleg nemzeti párti
programmal lépett fel a körületben, tegnapi
tartotta mintegy 5000 főnyi hallgatóság előtt
programbeszédét. Bevonulását 400 kocsi
kísérte. A gróf programbeszédében a volt
nemzeti párt elveit fejtegette és Apponyi
Albert gróftól ismerte el vezérét. A választás
26-án lesz.

Országgyűlés.

A t. Házról.

Budapest, jan. 23.

Örömmel konstatálják a nemzet jobbjai,
hogy a nemzeti küzdelem, nem hogy véglegyen
gülsőben szenvedne, hanem napról-napra erő-
södik. A Kossuth-párti hajdani harcosok
csaportja Kubik Béla vezérére alatt ma fel-
vonultak s a hol tehettek, segítettek U-
gronéknak. Egyik Kossuthista harcos azt
mondta munkatársunk előtt:

— Azt még sem lehet nézni, mint kor-
bácsol végig a kormányt a testvérpárton.
Ugronéknak függetlenségi szempontból is
teljesen igazuk van, ők csak azt folytatják,
amit mi szégyenszemre abbahagytunk. Most
már egy csopott sem törődöm azzal, mit
mond Kossuth vagy Komjáthy, Barta Ödön-
nel együtt, tölem akár még ma beléphetnek
a szabadelvű pártba.

És az itt kifejezett hangulat megerősítést
nyert a képviselőház mai ülésén, Kubik
Béla és barátai egész nyíltan az obstrukció-
hoz csatlakoztak s előljártak az ellenzéki
vitában.

Előre jóslott viharral kezdődött a mai
ülés. A jegyzőkönyvvel indult meg s végig
süvített az egész ülés alatt.

Ugron Gábor vezette be a vihart, a
jegyzőkönyvet hamisnak jelezte, mert a Len-
gyel Zoltánra vonatkozó rész nem felel meg
a valóságnak.

Többek felszólalása után a jegyzőköny-
vet hitelesítik.

Most izgalmas jelenet következett. Ma-
róthy László előad elterjesztette a Len-
gyel Zoltán ügyében hozott mentelmi bi-

zottsági határozatot, mely szerint megrovásra
ítelték Lengyelt. Mikor a tényállást ismer-
tette az előadó, roppant vihar tört ki a bal-
oldalon.

— A tényállást meghamisították —
kiáltja Okolicsányi László.

— Hazugság! — mondja Hellebronth
Géza.

— A leggaládabb ferdítés! — harsog-
tatja Kubik Béla.

Holló Lajos pedig felsietett az elnök-
höz és átadta a zárt ülés kéri ívet. Pokoli
lármát csaptak erre a jobboldalon, az elnök
Jakabffy Imre pedig kijelentette, hogy előbb
szavaztatni fog a mentelmi bizottság hatá-
rozatára. Holló Lajos a házszabályokhoz kér
szót, de Jakabffy a szavazás előtt ezt sem
akarta megengedni.

Hát már ezt a jogot is el akarják
konfiskálni, — kiáltja méltatlankodva Helleb-
ronth Géza.

— Hiszen meglesz azért a zárt ülés, —
csillapitgatta a vihart Jakabffy.

— De nem akkor, amikor az elnöknek
tetszik, — harsog Kubik Béla stentori
hangja.

Jakabffy ezért rendreutasította Kubikot.
— Nem törődöm vele, hozzá vagyok
már szokva! — vág vissza Kubik Béla.

Holló Lajos végre szóhoz jut és kon-
statálja, hogy elnöknek nem áll jogában a
zárt ülést későbbre halasztani. Tehát ragasz-
kodik ahhoz, hogy az ülés azonnal alakul-
jon át zárt üléssé.

Hosonló értelemben szól Okolicsányi
László és Kubik Béla; míg Tisza István az
elnök álláspontját helyesli.

Ezek után keresztül erőszakolták a
mentelmi bizottság határozatát; s akkor
mindenki nagy ámulatra Jakabffy kijel-
entette, hogy most már következik a napi-
rend: az üljönzésjavaslat tárgyalása.

Olyan infernalis zaj és tombolás tá-
madt erre a baloldalon, hogy Jakabffy „sie-
tett korrigálni önmagát, mondván, hogy el-
rendeli a zárt ülést, s azt megelőzőleg föl-
függeszti az ülést.

[A zárt ülés.]

A zárt ülésen az ellenzék részéről be-
ható kritika tárgyává tették az elnökös
tegnapi erőszakos, házszabályellenes eljárá-
sát és a Lengyel Zoltán ellen intézett haj-
sát. A kormánypárt jónak látta tüntetőleg
távolmaradni a tanácskozástól, — az elnök
ezért tanácskozásképtesség hiánya miatt há-
rom ízben is kénytelen volt az ülést hosz-
szabb időre fölfüggeszteni, míg csak a kor-
mánypárt jobb meggyőződésre nem jutott s
megjelent az ülésteremben. Az első szónok
különben Szederkényi Nándor volt, a ki a
házszabályokkal a kezében mutatta ki az
elkövetett törvénytelenéseket. Az elnöknek
nem volt joga Lengyelt a mentelmi bizott-
sághoz utasítani — mondotta — hisz csak
a házszabályokhoz kért szót, a mit az el-
nök később másoknak meg is adott. Lengyel
Zoltánon tehát durva erőszak történt, mélt-
atlanul lödötték.

A zárt ülés negyed 4 órakor ért véget
és ezzel az ülés véget ért.

TÁRCZA.

A tél Rómában.

Írta: dr. Hirschler József.

Hat tél tapasztalataira hivatkozhatom,
hogy láttuk is, éreztük is.

Láttuk is, a mikor a Piazza Barberini
Triton-jának szakállá nőtt jégcsapokból és a
rómaiak újságpapirosba csavarva vitték haza
a jeget.

Láttuk is, a mikor az égről lekerült a
nap és vele a sokat megénekelt olasz ének
még többet megfeszített szíjnéteket és az égről
az emberek didergő arcára került.

Láttuk — és ez már diskrét dolog —
a mikor az asztromia felsőbb tételei helyett
az *Alma mater* udvarán raktuk össze a hő-
embert és aláírtuk — gyengéd cselezéssel a
rector magnificus periferiájára — *Almus pater*.

Láttuk. Az igaz, hogy a hóval nagyon
túrkodott, Ritkán havazott, akkor is nyom-
ban vízzé vált. Pedig hogy vártuk! Mert a
főmomentum a római havazásban az, hogy
midőn a „lőnése Jupiter megköpödi a vá-
rost, minden rendbeli kis és nagy gyerekek
öröme, nemkülönben a tanítók és professzo-
rok méltóságosan titkolt tetszésére — nincsen
előadás normalban, gymnasiumban, egyetemen.

De azért hó nélkül is láttuk.

És éreztük!
Mikor ott ültünk szobánkban, mely „re-
gula sola tuetur a pluvia”, fülig bundában,
lábnálunk szénás-szalmas ládában, kalappal
fejünkön és irtunk, olvastunk keztyűs kézzel,
vagy táncoltunk végig kállyhátán szobánk
jéghideg márványán és fújtuk ösztetgőyt
markunkat, a hősi lelket bennünk csak az
tarthatta, hogy Cepari szerint szt. Alajosnak
is megfagyott itt a keze-lába. No azért az
is, hogy a rektor sem fűt és nem fűt, mert
kályhája nincs. Csak kevésbé önzertés lel-

kek helyezték utolsó reménységüket abba
az agyagból gyurt közönséges parás-serpenyőbe,
melyet messze északon csak a decemberi
piacson didergő kofák ölében láthatunk...

A ki tehát azt gondolja, hogy Rómában
pálmafák illatos hűsében élvezik az örök ta-
vasz kellemét, míg a szegény kolozsváriakat
a hideg rázza ki, az alaposan téved.

Még alaposabban téved, ha azt gon-
dolja, hogy a klasszikus Róma a régi jó idők-
ben télviz idején olyan napugaras, üde szel-
lős volt, hogy a fórumon úgy sétáltak az
emberek, mint a hogy azokat ma szinpadon,
képen, művészeten, irodalomban láthatja.

Szegény rómaiak, még sirjukban is végig
futna rajtuk a hideg, ha látnák!

Hiszen 343.-ban ab u. c. Dionysius ta-
nusága szerint oly farkas ordító hideg volt
Rómában, hogy csak úgy hullottak az utcá-
kon a megfagyott emberek és állatok; a hó
sulya alatt tetők szakadtak le, házak roskad-
tak össze. Livius szerint folyók fagytak be
és a nagy havazás miatt megakadt a közle-
kedés. Őziceró panaszkodik, hogy a zordidó
miatt e maradtak a választások. És a fórum,
az ő tógás, fogatékos öltözetű alakjaival? Szent
Agoston 483-ban 40 napig hó alá te-
metve látta.

Martialis megremege, midőn a mérges,
„lőnést”, „ködbeburkolt” tél végig sörp az
Áppeninek hegygerincein, a kikötőbe lán-
czolja a merész Jázont, fehér sípkát nyom a
vén Soractes fejére és diadalmasan vonul be
az örök városba. Nyomában emelkedik a kö-
penyek és magas csizmák ára, általános a
ladrágok után, kedvenc ajándékgyártja
a fültakaró és tejkámsza, a büszke Quiritek
forró vízzel telt fémgolyókat raknak zsebeik-
be és költők nyakra-főre énekelnek arról a
bizonyos ragyogó cseppről — az emberek
orrán.

Különösen a magasabb régiók szenved-
tek sokat. Az Esquilinust szélesnek nevezi
Horatius. És nem tudja megbocsátani lelket-
len Maecenasának, hogy kocisait meleg
ruhába bujtattja, őt pedig — a költőt, titótt-

kopott, Lukas kabátjával dideregni hagyja
jéghideg szobájában, hol nem zár jól az ab-
lak (non tota clausa fenestra), hol még a
zord Boreas sem, akar meghálni! (Értsd: ke-
gyetlenül huz!) Martialis is megjárta: A fu-
mosus tél eltemette házát, elvitte magával
villája tetejét úgy, hogy császári pártfogó-
hoz kénytelen esengeni cserépekért és kőmü-
vesekért.

Kedvenc témája a klasszikus költők-
nek a hó is. Már ők is ahhoz hasonlítgat-
ják szívük választottjainak arczbővét. Hora-
tius is hódol énekel, midőn mondja: „Vides
ut alta stes nive candidum Soracte.”

Martialis megénekli azt a cirikuszi jele-
netet, midőn a császár mozdulatlanul néz az
arénára, míg arczába, ölébe csapja a szél a
havat... Meghalt, „az égbe szállott kis
fia jászait az égből és szorja le onnan a
hőpíhéket apja ölébe...”. Más alkalommal
oly alapos hó vihar, volt, hogy a „hőfehér
lepedő borult mindenre.”

Még a hólabdázás is ismeretes volt,
Petronius (?) panaszkodik, hogy ime a jég-
hideg hóban is van tűz. Ó legalább úgy
érezte, a midőn gyengéd kezekből gyurt hó-
labda repült a hátához. Keresőbb idillikusan
hangzik, midőn az Agrippina portikusának
tetejéről leszakadó jégcsap agyonüt egy
gyermeket. (Martialis Epig r. IV. 18.)

Szóval, tele van a világ illúziókkal,
még a tél is Rómában!

Őszi mesék.

(Verseik. Írta: gróf Wass György. Ara:?)

Ez alatt a cím alatt észrevétlenül és
előkelő, nesztelen, szerénységgel jelent meg
egy kötet költemény. Szerzőjük: gróf Wass
György. Nevét jól ismerjük errefelé Erdély-
országban. Mindenki tudta róla, hogy snaj-
dig, mulató ember, hogy a herceg Ester-

házy számadójának nótáját senki nála nem
tudja szebben énekelni, hogy elegánsan mul-
tal, pompásan tánczol, kitűnően lovagol és
verekszik és mint az adoma sanda mészá-
rosa: diskrét titkolózással mindig másfelé
nézett és ismét másfelé adta az éjjeli
zenéket...

Ánde azt kevesen tudták róla, hogy
titokban egy czedá asszonyszemélylyel ka-
czérkodik: a muzsával! A Kikaker kávéház-
nak annál az asztalánál sőtöttük ki ezt róla,
melyet (hitünk szerint) Kikaker öszülő fejfel
bűszkén fog egykor mutogatni a zöld fátyo-
los angol misseknek...

Azóta az Ellenzék olvasói gyakran gyö-
nyörködhetek egy grófnak született poéta
(vagy ha jobban tesszük: egy poétának szüle-
tett gróf) szemléletmást izmosodó tehetsé-
gében.

Most összegyűjtötte ezeket az elszórt
virágokat, telerakta a legujabb aratás rózsaí-
val, csokorba kötötte és szerény eleganciá-
val nyújtja át Wass Otília grófnőnek, akitől
— mint írja — dalolni tanult.

Mindenesetre merész vállalkozás ettől a
talpig eredeti egyéniségtől. Elvégre is az
írka-fírkaless nem az arisztokrácia mestersége
és a tintás ujjakkal nem szivesen fog kezét
a fehér keztyű. Meg aztán a nyomtatott
könyvek fölött bárki elmondhatja kritikáit,
amelyekre egy arczizmat sem szabad meg-
mozditsa a szerző. Ez pedig demokratának
való mulatság.

Wass György azonban itt is megállja a
helyét. Sőt az első kötetével már jóval ki-
magaslik társai közül.

Négy részre osztotta föl könyvét: őszi
mesék, alkalmi stófiák, népdalok és balladákra.

A sokat olvasott ember finom ízlésével
kerüli a taposott utakat. Eredetiségre tö-
rekszik s könyvének azok a darabjai a leg-
értékesebbek, melyek mentesek minden re-
miniscenciától. Valami különös hang esendül
meg ezekben a stófiákban, melyet hiába ke-
resünk más poeta verseiben. Lyrája értelmes,
képei megkapóan egyszerűek s a lüktető rit-

mus minduntalan szívünkbe esendül. Valami
szelid melancholia ömlik el dalain, amely
magával ragadja az olvasót. „Lombhullás-
kor” „Őszi mese” „Dal egy meséről” egy-
től-egyig kedves, hangulatos dolgok. Utazás
ok egy leány körül, akiről nem tudni, hogy
leány-e vagy asszony!

A „mutamur”-t szerényen vázlatnak ne-
vezi Wass György. Pedig egy pompásan
megrajzolt, gyorsan görögülő, tömör novella.
Használ hozzá a „Szeret — nem szeret”,
amely egy kész kis regény, de amelynek
első stófiája kissé pangolya és döcögös.

Az alkalmi stófiák között néhány iga-
zán sikerült dolog van, noha ebből a cik-
lusból igen sok elmaradhatott volna. Az
„Oktober 6” címűhöz fűzött kommentár pe-
dig egyenesen izléstelen dolog. Igazán melle-
kes egy versnél megjegyezni, hogy
ki, hol és mikor szavalta el... De bőven
kapottól ezért a „Virághullás” és a „Báti
Tibor sirjánál”. Egyszerű, kedves nekrolo-
gok. Néhány könnyűcepp az egész, de meg-
hatóan szomorúak. Az „Anyámnak” című
két stófiában a szerző sokat szeretett volna
mondani. Az anyai szeretett végtelen érzé-
sét akarta beolentoeni két kis stófiába, de a
jó ízlés ember visszariadt az émejős ára-
dásoktól és jelzőktől, s a végén is ebben
az egy szóban foglalja össze minden érzését
„Anyám!” Kedves poema, de kár, hogy ki-
dolgozása nagyon prózai. Különösen a má-
sodik stófia második sora.

Végére hagytam azt a részt, a hol a
Wass György tehetsége a legszebben dom-
borodik ki, a hol valóban jelentékeny iro-
dalmi sikereket ért el: a népies hangú le-
beszélő verseit. Mintha vörös tintával len-
nének nyomtatva, annyira kívánnak a kötet
többi versei közül. Valóságos gyönyörű ezek
az újabb versirodalomnak! Néhány stófiát
megkapó közvetlenséggel, pompás tö-
mörséggel megírt regények. Talán a legki-
tűnőbb ezek között „Göndör Utáska”. Ha jól
emlékszem, megjelenése után a „Pesti
Napló” nyomban átvette. Azóta valami vál-
tozást érzek rajta, a mi nem vált előnyére

A hétről.

Kolozsvár, jan. 23.
(Csüggedt madarak.)

Azt hittük egykor, hogy a magyar függetlenségi politika lángelkű apostola lesz és lett belőle csendes opportunus férfiú, a ki siet megalkudni a körülmezőkkel. Azt hittük, hogy vezér lesz győzelmes sereg élén és lett belőle bank-igazgató. Azt hittük, hogy lelke a nemzeti függetlenség szent eszméjében izmosodott meg és nem csügged el, míg férfiakat lát maga körül, kiknek szíve hazájukért dobog s ime minden látható és elfogadható indok nélkül, le-szerel.

A magyar nemzetet rettenetes csalódás érte, a mely a jövőben vetett hitén ejtett fájdalmas sebet. Ha ő is elhagyja az igaz ügyet...? Kiben lehet megbízni? Elhagyta akkor, mikor minden körülmény a győzelem reményével kecsegtetett. Elhagyta akkor, a mikor a harczoló kézre a legnagyobb szükség volt.

És hiába ég a tábor harczai vágytól; hiába lódog lelkeben a harag lángja az ellenség diadalának láttára, mert a vezér hallgat, a vezér paktál, a vezér alkuszik, a vezér ürügyet keres a harcztól való elálláshoz. A katonák nem elégedettek, mivel nem látják győzelmük eredményét, de a vezért olyan csekélység nem igazítja.

Hát nem látja a leszerelő tábor, hogy a nemzet értelme nem azonosítja magát velük; a közérzet nincs többé a pártjukon? Hát ők is érzéketlenek a nemzeti ügy iránt: ha érzéketlen a vezér; hát ők is a győzelem pillanatában adják fel a csatát, mivel a vezér is úgy látta gyónak. Hát ők is gyávák, mivelhogy jóvá a vezér?

Ugy látszik nincs akaraterő, nincs szabad akarat és nincs önzetlen erő, csüggedetlen lelkesedés a nemzet jogai iránt? Vagyha igen? Száraz ágon hallgató ajakak; meddig ültök csüggedt madarak?

Hol az a dal, a melyre a szabadságharcz féltistenei tanítottak? Hol a dal, melyet Rákóczi kurucz brigádjai harsogtak? De ellágyultak. Milyen erőteljes gyermekek lettek, ti letéteményesek a magyar függetlenségi eszmének.

Ott küzd elöttök a maroknyi szabad csapat. Ott küzd az óriás mameluk kolozsszal. Csak mozdulnotok kellene, hogy szétűrtétek azt a nagy, önző tömeget, a mely évtizedek óta politikai kereskedést űz a nemzet jogaival. De ti nem mozdultok csüggedt madarak. Elfelejtve a dalt, a melyre a magyar szabadságharcz géniusza tanított!

(Japán-orosz háború.)

A szenzációsaknak látszó keleti háború veszélye unalmas diplomáciai szófecsérléssé fajult. Immár végképpen elfordul a világ nagyrésze a tisztelt háborúsi játék békeszerű egyezkedésétől és dolga után lát. Mondják, hogy a japán fél a nagy, erős muszka medvével kikezdeni s azért nem idegenkedik a békétől. Az orosz pedig fél a saját nihilistáitól, anarchistáitól, szocialistáitól. Szóval fél saját magától otthont, mert egy esetleges háború igen elfoglalná s akkor nem tarthatna kezét olyan szorosra a forradalmi elemeken.

És ez a feltevés sokkal igazabb, mint az, hogy nincs készen a háborúra. Tíz év óta Európa összes államai fegyverkeznek. Az orosz pedig bizonyára sokkal később, mint a japán, de baj van otthont. Ha kiteszi a lábát a vén medvé, kiüthet olyan perpatvar, mely a ház nyugalmát örökre felzúzza.

Különbön konstátjuk, hogy az orosz-japán háború hírek Európában a legnagyobb unalmat keltik.

A versnek. De így is elsőrendű érzése a kötetnek. A népies hangot és kézzel nem igen tudja más úgy megszólaltatni lantján, mint Wass György.

„Alma lett a számadó fejfája
Lombhullások kívánczoktól alája.
Felesége, édes lánya tetette,
Göndör Jóska lett számadó helyette.”

Vagy:

„Nádfüdeles, rongyos viskóm
A sor végen,
Rá van írva sárral az én
Szegénységem.
Félre kacsint az ablaka
Szelhő benne,
Fedeje meg mintha jukas
Csak lenné.”

Milyen pompás, erőteljes, népies hasonlat. Ugy tetszik, mintha ősrégi magyar népdal lenne.

Ebben a részben alig van gyöngye dollog. „Tardi Kerekék Pál” kevés szavu bőségszerűséggel megírt ballada. Ez a Wass György igazi eleme.

Ha eddig próbálkoztok jobbra is balra is, ne habozzon ezután. Ezen a téren gyönyörű sikerei lehetnek. Bámulatos bizottsággal mozog ezen a talajon. Erőteljes vonalakkal rajzolja meg azt, amit mondani akar. A magyar nép egyenes lelke, biztos fölépése, büszkesége, csendül ki sorából.

Mennyire jellemző a következő dala, amelyet Erdélyben a Fráter Lőránd notájára énekelnek (Magyarországon azonban Fráter az én szövegemmel tette népszerűvé, noha az alábbi százszor jobba annál, melyet én írtam, s amely így kezdődik: „*bijszaka volt amikor én születtem.*”)

Fölgyújtották a Babosék tanyáját;
Síránkosok minden lélek odaát.
Bus golyapár a szomszédok élénzte,
Mint hullt le a föld porába és fészke.”

Igazán sajnálom, hogy nem közölhetem le a „Szent György”-öt a „Tatár Zsófi”-t. „Temetnek egy bakát” ügyesen megírt néma tragédia, bár nagyon érzék rajta

Kolozsvári színház.

(Levél a szerkesztőhöz.)

A Pesti Hírlap a „Színház és Zene” rovatában minden magyar építész szívét mélyen megdöbbenő hírt hozott, melynek utolsó bekezdése: „A bemutatott színháztervetek négy évvel ezelőtti Széll Kálmán készítette a Fellner és Hellmer bécsi cégével, eszerint fog épülni az új színház.”

Széll Kálmánnak a művészi dolgokban sajnos, olyan tanácsadói voltak, kik a magyar építőművészet fejlődésének szükségességét elismerni nem tudták, vagy nem akarták, annak nagy horderejét, nemzeti fejlődésünkre való óriási hatását felismerni képtelenek voltak.

Ide mellékeltem könyvecském* 13 ik oldalán közölt emlékiratom oly benyomást tett reá, hogy könyvecském megjelenése után mindjárt küldött a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek 3000 koronát a magyar népies építési módor tanulmányozási céljából** mintegy bizonyossággal annak, hogy mindazok törekvéseivel, kik az ifjú magyar építész-gárda eszméit magukévá teszik, — egyetért. Tehát az, hogy Széll Kálmán 4 év előtt a bécsi cég tanácsát igénybe vette, (tervet velük csináltatnia nem kellett, mert az náluk úgy hever a rakatban, mint a patikában a deákflastrom, csak kérni kell kis adagot, vagy nagy adagot, mint a hogy Bánffy-nak ischli klauzulája nem zárta ki azt, hogy négy év múltán a legmagyarabb, minden jó hazafitól lelkes örömmel üdvözölt programmal lépjen az ország színe elé. Tehát kár volt a Széll Kálmán nevét ezen hazafiatlan ügybe belekeverni, mert ma Széll Kálmán föltétlenül pályázatot követelne minden külföldi elem kizárásával.

Szíves figyelmükbe ajánlom a Pesti Hírlap januárius számának „Nemzeti színházaink” című cikkét egyben, a mellékelt Györi Napló m. é.-vi 25-ik közleményét. Ugyanis a győri bóksek, épügy mint a kolozsváriak, a hazafias érzelmű polgárság megkérdése nélkül, illetőleg tudtán kívül, felszaladáltak Bécsbe, míg egyszerre csak aztán láptak meg az ámuló honfiakat, hogy lesz ám színház, valódi bécsi, a Fellner Helmer világhírhírtől. Zászlót bontunk a magyar művészet ellen megkísérlett merénnyel szemben és Győr hazafias közönsége, férfiak és nők egyaránt tömörült a trikolór alá. A közgyűlés napja, melyen a színház ügy került színyegre hazafias ünneppé nőtte ki magát, a fellángoló honfi tüzzel szemben a bécsi látogatók kénytelenek voltak visszavonulni és a közgyűlés egykangulak kimondotta, hogy csakis magyar művészetet az igéret földjére vezetni! Munkácsy, Izsó, Ibl jertek segítségére halhatatlan lelketekkel a zsenge magyar művészetek! mert a magyar ma már nem érti saját fiait szavát. Megvetette, megvalázta saját művészeit. Bécsben fut tervekért, alaminzát kér attól a Bécsből, melynek mi Betyárland. Kossuth hund vagyunk! Kolozsvári ifjak! nem szokik arcotokba a szégyen pirja, hogy a pecsovis híreben álló Győrváros honze-relete messze előtte halad kincses Kolozsvárnak a Magyar hazavédbástyájának. Emléjtek fel szavakat a készülő merénylet ellen. 3 hó elég pályázatra és a nyáron a színház megépülhet magyar kézből, magyar ézből. Atok rajtnak a Gotterhalte, de a bécsi cég nem kevésbé az. Ki kell verni! Győr már megkezdte. Kolozsvárt legyen a folytatás és így végig az egész országon. Így lesz önnálló művészet, önnálló ipar és kereskedelem.

Győr, jan. 20.

Ödönyi László

mérnök.

*) Czime Elmékedések hazánk multja, jelene és jövője föltt. Írta: Ödönyi László mérnök. Bpest, 1904.

**) Erről tudomásunk van, sőt említést is tetünk annak idején arról, hogy a mérnök és építész egyetnek egyik szorgalmas tagja, a ki a héjasfalvi honvéd-émlék tervét megalkotta, leküldetett a székhelyi építési emlékek összegyűjtésére.

Szerk.

valami Szabolcska reminiscencia. Wass György pedig van olyan erős egyéniség, hogy nincs szüksége impressziókra.

Nagy örömmel hirdetem a Wass György öszinte sikerét. Hiszem és elfogulatlan szívvel vallom, hogy nevével a mostaninál is nagyobb diadalal kapcsolatban fogunk még találkozni.

A kötet nagyon súlyos nyomdai kiállításban jelent meg, de a címlapján ismeretlen szerzőtől egy végtelenül bájos és valóban művészi eszen beállított női portrait kárpótolt a hiányokért. Kedvesebb, megrendőbb címlapot keveset láttam s tehetséges dési szerzőjét valóban érdemes volna fölfedezni.

László Ernő.

Csontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: Amica.

(11.)

VII.

— Gyere és ebédelj velem a klubomban és aztán elhatározzuk, hogy az estét hol töltjük.

De l'Orme ur vele ment és ők együtt ebédelték.

— Mit mondasz egy játszma biliárdra? kérdezte Geisler Orlof később, midőn egy elegánsnak látszó ház előtt haladtak. Annyi bizonyos, hogy a mi körünkbe tartozók közül többen fogunk itt találni.

Guy engedett a kísértésnek és belépett. Ez volt az első lépés a lejtn. Nem volt semmi, a mi megmentse — a gyöngéden szerető feleség emléke nem tartóztatta vissza, a hideg, kemény kifejezés, büszke arcra való visszagondolás elkergette őt hazulról feledést keresni, bármint áron.

— Valóban! kiáltja Blanka indulatosan. Én azt fogom tenni a mit akarok és azzal fogok lovagolni, a kivel nekem tetszik. Nem engedem magamat egy olyan nő által kormányoztatni, a ki csak egy évvel idősebb nálamnál.

— Blanka, te megfeledekez magadról, — mondja Edit komolyan. En az atyád fele-

Szívesen adunk tért a fentebbi soroknak, mert azok tartalmával minden tekintetben egyet értünk. Az Ellenzzék folyó hó 20-án megjelent számában mi is hasonlóképen nyilatkoztunk.

Eltekintve egyebektől, nemzeti szempontból csapásnak és szerencsétlenségnek tarthatjuk, hogy Bécs még építészünket is tönkre silányította.

Főtéri templomunk, az óvári Ferencz-rendi-zárda, továbbá számos épület a magyar építészeti régi dicsőségét, finom ízlését, magasan szárnyaló diadalait hirdetik Kolozsvár ma is. Jött az osztrák építési rendszer otromba bolthajtásával, paraszti idomaival s arra törekedett, hogy még épületeink is a leigázott tartomány jellegét tüntessék fel.

Mi is elérkezettnek tartjuk az időt arra, hogy Bécs befolyása alól magunkat kivonjuk.

Szerk.

SZÍNHÁZ.

Az „Aranyvirág” című operette, a melyről heteken és hónapokon át azt olvastuk, hogy páratlan sikerrel adják a budapesti Király-színházban, tegnap este nálunk is bemutatásra került. Mindjárt konstátálnunk kell, hogy ennek a színirodalmi terméknek is nagy-nagy látsszó a fővárosból a füstje és kicsinynek bizonyult a tüze. Különbön az angol táncoperettek ismeretes mintája után szabták a szerzők: Huszka és Martos, a kiknek ezuttal nem is annyira az „Aranyvirág”, mint az arany Zsazsa hozta meg a bőséges tapost, dicsőséget és tantiemet. Mert hiába trikóművészön Fedák Sári, azért mégis művészön és vonzó. Még pedig mennyire! A publikum majd megcsúsz a szemével a Sári kisasszony temperamentumos mozdulatait. És minden jól áll neki. Legyen ő komoly, vig, naiv, pajkos vagy csapongó, az mindegy. Az ő egyénisége minden talál.

Igy aztán természetes, ha az Aranyvirág megéri a 25-ik vagy az 50-ik előadásának jubileumát, ott, Budapesten. Nálunk ugyan nehéz lesz jubilálni.

A szöveg egy cseppet sem leleményes és nem is mulatságos, sőt némely helyen untatón lapos, noha a versek a Martos költői erejére vallanak. Zenéje kellemes és sok helyen poétikus, szép színes muzsika, a mi azonban nem biztosítja a teljes sikert, ha a művészi előadók — mint nálunk is — gyöngéknek bizonyulnak.

A czímzerepet Szabó Mariska kiasszony játszta, az ő kisterjedelmű hangjával. A hatás mérsékelt volt, noha a kisasszony sok igyekezettel oldotta meg feladatát. Beppo szerepében Ladislai kúzkódott a feljére áramló közönnnyel. Valami deformis maszkja volt, a mi nagyon hűtötte a baritonja iránt támadt lelkesedést. A játéka azonban... no! Kassai egy angol játszott. Ez az angol sem ugy, a mint írta van, sem ugy, a mint játszva volt, nem volt angol. Még operette-angol se volt. Yes, yes, my dear! A ladyt Károlyi Leona játszta. Összesen énekel s talán a legáltalánosabb tetszést keltette.

A kisebb szerepeket Mészáros Lajos, Váradi Miklós, Mátrai, Szegő és Bérczy játszták. Bérczy urat ez uttal sem elmozdított a színyára a hírnév. Etsay Emiliát valami tized rangu szerepben koptatta a szereposztó nagylelkűsége.

A darabban sűrűn ismétlődő tánczok a karzat sűrű tapsaival és osztatlan tetszésével találkoztak. A felvonás alatt a szereplőket nehézsor kitapsolta a közönség és a főnöki szereplőket tisztelő virággal lepték meg. De a felvonás közök alatt történt egyéb is. Nem ritkaság ugyan nálunk, de azért érdemes a feljegyzésre. Csige Böske asszony tudniillik — a nélkül, hogy a világot jelentő deszkák állott volna, ugy a karzati, mint a földszinti állólhely meleg érzelmek kitérésében részesült.

Izléstelenül, nyersen hangzott fel egyszerre valami neveletlen lármá: Éljen Csige Böske.

A művészón, a ki egyik felső páholyban ült, kissé hátra húzódott a durva tüntetés elől, de azért a lelkesedés nem szállott alább.

Lézengő kamasszok, szerelmes szívű páviának egyre éljenek, kísérve a bekötött fejű dohánnyári tündérek zizező nevetésétől, a mely onnan a „helyzet magaslatáról” röpített alá.

A jó izlésű publikum pedig unta a dolgot, mint az orosz-japán háború híreket és meg csömörlött tőle, mint a „kék-vők” tánczól. Hanem ezt nem vették számba. Bánják is ők a publikumot!

A harmadik felvonás kezdete azonban végét vetette a komisz fertályban divatos játéknak. Ismét megcsundult az „Aranyvirág” muzsikája s mister Harry és miss Ellen szende matrójai és Nápoly utcai tánczcsai, szabályos ütemben lejteklet Stadler Friczi vezetés alatt.

Az előadás alatt különben a közönség elég kellemesen szórakozott. —s—

A menyecskek. Verő György 3 szakasos népszínműve kerül vasárnap délután színe az utóbbi szereposztással.

Aranyvirág. Huszka és Martos nagysikerű operettjét vasárnap, hétfőn és szombaton ismétlik meg az ismert szereplőkkel.

A vándorlegény. Eysler mulatságos operettje kedre van kitűzve.

Flirt nagysám. Gavault és Berr nálunk is nagy tetszésben részesült színműve szerdán került színe a czímzerepben Csige Böskevel.

A vasyárost. Ohnet Györgynek mindig hatásos színművét hosszabb pihentetés után csütörtökön elevenítik föl.

A hét két klasszikus előadása. A heti műsorok egyik kiemelkedő előadása lesz pénteken Moreto „Közöny-közönnnyel” cz. vígjátéka, melyet 10—12 éve nem adtak Kolozsvárt. A második darab Goethe-nek „Iphigénia Taurisban” cz. drámája lesz dr. Csengeri János fordításában. A darab vasárnap (31-én) délután a VII-ik ifjúsági előadás lesz, a melyhez a bevezető előadást dr. Csengeri János, a dráma jeles fordítója fogja tartani. Színházunk legjobb drámai erői vesznek részt a két klasszikus előadásban, melyekből a próbákat már megkezdtek.

A drótos tót. Lehár operettje, mely Megyeri betegségé miatt lezserült a műsorról, vasárnap este ismét színe kerül Mátraival Pfefferkorn hagymakereskedő szerepében.

Heti műsor:

Hétfő: Aranyvirág.

Kedd: A vándorlegény.

Szerda: Flirt nagysám.

Csütörtök: A vasyáros.

Péntek: Közöny-közönnnyel.

Szombat: Aranyvirág.

V. d. u. Iphigénia Taurisban.

este: A drótos tót.

Mulatság.

A dési ev. ref. egyházközség landcsa. Az egyház orgona-alapja javára, 1904. febr. 7-én a vármegyeház dísztermében táncszélt rendez.

Egyleti élet.

A székhelyi állítás ügyében az E. G. Egyletben előértekezlet lesz 1904. évi február hó 2-án d. e. 10 órakor.

Az „Egyetemi kör” f. hó 21-én közgyűlést tartott, melynek során „Évkönyv” kiadást határoztak el, hogy így módon pótolják a megszüntetett „Egyetemi Lapok”-at

sége vagyok és a te anyád, és a gyermekeimlőt engedelmesseget kívánok.

— Mi nem vagyunk a maga gyermekei, akár hogy próbálja azt bizonyíthatni — válaszolja Blanka, majdnem gyermekes, szenvedélyes kitéréssel. De egy színésznőtől soha sem vártam semmi jobbat.

— Blanka, midőn lecsalul a felindulás és nyugodt léssel, beszélni fogok veled — előbb nem, — mondja De l'Orme asszony nyugodtan és egy könyvet vett fel. Helén — kérdezte néhány pillanat múlva — hova ment az atyád?

— Mama, nem tudom, — valószínűleg a klubba — válaszolja Helén, azt téve utána, midőn Blanka kiment a szobából. Oh, mama, bocsásson meg neki! Ő oly indulatos.

— Helén, én megbocsátok neki, a hogy egy ilyen kitérés egy gyermeknek megbocsátának. Nem érdemes, hogy figyelembe vegyem. De Geisler ural nem fog többé egyedül lovagolni.

— Mama, az a Herbert ur valósággal rossz ember?

— Nagyon rossz — mondja Edit röviden. Helén elszomorodot. Nemsokára nyugtalanul jegyezte meg.

— Később jár az idő. Bár papa itthon volna, — Helén, menj fekdüni; én egyedül fenülök és megváróm őt — mondja Edit.

— Mama, engedje, hogy magával maradjak.

— Nem, édesem, te menj. Drágám, az ég őrizzen téged!

A De l'Orme asszony szemeiben könyvek voltak, de félrefordította a fejét, midőn Helén csendesen távozott.

De l'Orme Guynak a felesége ismét egyedül volt.

Hol volt Guy? — Ő haraggal vált el tőle. Editet a férje távolléte nyugtalanította. Ez az érzés oly határozatlan volt; de nem tudott tőle megszabadulni. Felállott, a zongorához ment és felnyitotta és kottákat forgatva, keze a Freischützön nyugodott, az

A gyűlés tárgyát még a megürrült tisztviselői állások betöltése képezte. Alelnök lett Péterfi István. Főtáitár Léczfalvi Gyárfás Elemér, főjegyző Nusbek Lajos.

A kolozsvári Casino 1904. évi január hó 31-én d. u. 5 órakor közgyűlést tart, a melyre a casino tagjait ezennel tisztelettel meghívja, az igazgatóság.

Politikai hírek.

Bánffy Dezső párthívei között.

Nagy Sándor, Napoleon személyesen ismerték katonáikat. Közéjük vegyültek, néven neveztek őket, ami sokkal értékesebb és becsebb kitüntetés volt, mintegy ócska ezüst medália. Így tesz Bánffy Dezső is. Felhasznál minden kínálkozó alkalmat, mely párthívei megismeréséhez vezet. Tegnap megérkezett Kolozsvárra, hát ne muljon ugy el az óra, hogy a mester ne lássa tanítványait.

Őssz is sereglettek tegnap a New-York emeleti éttermében. Mintegy negyven Bánffysta jelent ott meg a fehérasztal mellett, hogy kicseréljék gondolataikat a politika mai forgandóságáról.

Minden szem a vezérre szegeződött. A vezérre, ki ugy egyenesedett az asztalfőn, mintegy hatalmas tölgy a szikla ormán. Aiket még nem ismert, azt bemutatatta és meghallgatta bárkinek kérdésését s felelt rá egy vezér komolyságával és higgadságával. Természetes, hogy a diskurzus a politika körül folyt le. Az is ugyan természetes, hogy Bánffy rendkívül hisz a csillagzatban, mely ismét felkelt a politikai láthatáron. Bizonyos, hogy a reformátusok mellett vennek, valamint a lipótvárosi kaszinó se blitri. Különösen a városokban bizik a fővezér és abban a meggyőződésben van, hogy több kerüllet küld képviselőt az új párt programjával, ahogyan eddig számítottak. A Tisza alkonyolú napjai, az Ugronék fenséges küzdelme is nagy faktor az ő cselekvéseiben.

Bánffy újabb politikai atkálját nagyobb diplomáciai kezd, mint a régít vezette. Körültekintő, számbavevő, figyelmes, szóval, látszik, hogy egy érdekes mult van a háta megett. Ez a taktika ritka dolog nál, ki a legtöbbször bekötött szemmel dorongolta le ellenéit. Persze, hogy megváltozott! Mondogatták halkan a hívei.

És meg cselekszik mindazt — folytatják erős hibeli érzéssel — amit elmulasztott, vagy nem tett meg akkor, mikor a hatalom csúcsán ült. Miért ne volnának őszinte Pálfordulások? Kérdezik őszinte tekintettel.

Lengyel Zoltán üdvözlése.

Lengyel Zoltán orsz. képviselőhöz abból az alkalomból, hogy a Kossuth-párthól kilépett, garmadából érkeznek az ország minden részéből a távirati és levélbéli üdvözlések.

Olay és Szatmári.

A képviselőház tegnapi ülésén megbőrtározva beszéltek, a Kossuth-párt két tagjának, Olay Lajosnak és Szatmári Mórnak a mentelmi bizottság tárgyalásán tanúsított magatartásukról.

blőször történt meg ugyanis harminczöt év óta, hogy a Kossuth-párt tagjai egy ellenzéki képviselő ellen szavaztak ilyen kérdésben. Olay Lajos és Szatmári Mór, a kik még néhány hét előtt aláírták az elnök elleni bizalmatlansági nyilatkozatot, most egy ellenzéki képviselőt, a kit az elnök a szólásjogtól akart megfosztani, dorgálásra ítélték. Az ellenzék körében nagy felháborodást keltett es a példátlan eset, annál is inkább, mert nyílt útok volt, hogy ha két ellenzéki képviselő nem fordul Lengyel ellen, egy tekintélyes kormánypárti tagja a bizottságnak

volt az első opera, melyben mint primadonna fellépett és mint egy vízióban visszahozta emlékébe azt az éjszakát és azzal az egész életét.

Az atyja, Morville Harcourt, Anglia északi részében egy régi jó családból származott, de nem volt vagyona. Szerette a hámultatást és mivel nagyon kellemes és csinos arcza volt és azokkal a ragyogó, de felületes tehetségekkel bírt, melyekkel a világban többre mennek, mint a sokkal értékesebb tulajdonságokkal, bőséges energiával a pazar költsékre és egyáltalában semmivel a pénzszerezésre, Harcourt majdnem szükségképpen szerencsevadász lett. És ezt jó sikerrel tette, mert huszonöt éves korában egy gazdórgő főrangú leánynak megnyerte a szívét — a leány árva volt és nagykorú — és Mac Gregor Edit annyira el volt ragadtatva az araja által, hogy házasságra lépett vele, a nélkül, hogy vagyont, mint biztosítványt leköttötte volna. Egy ideig minden jól ment, míg az ikrek — egy fiu és egy leány — megszülettek. A fiu egy hónapos korában meghalt; a leány — a kis Edit — életben maradt.

Teltek az évek. Ezt az egy gyermeket kényeztetették, amár nem rontották el, mert Morville urnak a felesége okos asszony volt és a leánynak jó nevelést adott. Az ő kora halála nagy veszteség volt a leánynak. Edit akkor tizenöt éves volt és az anyja halálával bekövetkezett az a végleges tönkre menés, amit Morville urnak az években keresztül folytatott könnyelmű pazarlása elkerülhetlenné tett és a pusztulás romjából nem maradt egyeb, csak az a csekély jövedelem, mit az anyja az Edit születésekor a leánya számára biztosított.

Morville Harcourt-nak nem volt bátorsága a hitelezőivel találkozni. Tehát Angliát elhagyta, ő és a leánya Olaszországba mentek. De Editnek volt energiája és olyan lelke, mely nem engedte, hogy csendestüljön és külföldön tétlen életet éljen, míg az atyjának Angliába adósága volt és egy napon azt mondta az öreg zene mesterének:

(Folyt. köv.)

Lengyel mellett nyilatkozik. Így azonban ez a bizottsági tag ferdének látta a helyzetet és elállott a szándékától. Egyedül Zichy Aladár gróf, a néppárt elnöke szavazott a szólás-szabadság szellemében.

Bedőlházi és választói.

A marosvásárhelyi függetlenségi és 48-as párt a következő levelet küldötte szeretett képviselőjükhöz, Bedőlházi Jánosnak:

Szeretett Képviselőnk!

Elhatározásod melylyel a függetlenségi, 48-as Kossuth-pártkörből cselekvési szabadságod megőrzése végett kiléptél, minket a választás közönségét a legnagyobb megelégedéssel tölt el. Hazafias lelkednek, nemzeti igazságainkért való fellebbogását látjuk e cselekedetben.

Tudjuk méltányolni eljárásod horderejét s méltányoljuk azt. Méltányoljuk annál inkább, mert az újból rendszerre való gyanúsítás, erőszakoskodás, roszakarát, nem átalja, a te mindnyájunk által szeretve tisztelt s nagyra becsült személyedet, nemcsak politikai, hanem vallásfelekezeti szempontból is támadni.

Kérünk, ne bántson ez, sőt bátorítson a küzdelemre; a nemzetünk becsületéért újból kezdett diadalmának harca.

Ha akadna, a ki töviskoszorút nyújt ezért neked s sárral dob rád; mi minden egyes tövisszál helyett virágkoszorút fűzünk homlokodra s igaz szeretetünk s bizalmunk támogatásával maradunk veled és melletted.

Kik helyeslik a magyar nyelvért folytatott küzdelmet?

Tegnap számunkban hírt adtunk olvasóinknak azt a fogadást, mely annak megerősítésére köttetett, hogy csak ami lapunk olvasói közül a kikötött százat messzire fölülmuló számban vannak azok a lelkes és igaz hazafiak, kik a magyar nyelv szent jogáért folytatott titáni küzdelmet helyesnek tartják és a harcolókkal szívből, lélekben közöskölnék érzik magukat. Ebben a feltevéseinkben nem csalódtunk. A mai postával az iverk halmaza jött be hozzánk, melyeken minden egyes aláírással fényes dokumentum a mellett a forró és osztatlan érdeklődés mellett, melylyel nyomom kíséri az ország figyelmére magyar nyelvért folytatott nagy küzdelmet. A lángoló, gyönyörű kommentárok közül fájdalom technikai kényszerűségből, a lap szokásos beosztása, rovatai stb. miatt keveset közölhetünk. De álljanak itt a nevek, mint egymás mellé ékelődő fallankszabók, melyek fenn hirdetik a magyar nyelv szent és szuverén jogát. Kovács József a következő tízes sorok kíséretében jelentette be, hogy ő is azok táborában áll, akik a magyar nyelv jogaiért küzdenek:

Minden igaz magyarnak kötelessége helyeselni a nemzeti küzdelmet.

Fogadásukat, azt hiszem, fényes siker koronázza, de szomorú vigasztalás ez minden igaz magyar honpolgárra, hogy ott, ahol kellene a győzelmet kivívni jogosan követelt anyanyelvünkért, ott nem tudják érvényre juttatni.

Hiszem azonban, hogy azon maroknyi küzdők kinővük magokat a megtámadottakkal együtt és fényes győzelemmel el fogják érni azt, a mire vállalkoztak.

A magyarok Istene segítse győzelemre a küzdőket.

Hazafias tisztelettel:

Kovács József.

Erkedi Sándor többek között a következőket írja:

A mai lapban volt szerencsém olvasni a fogadás című rovatot, melyre van szerencsém tudatni, hogy az *Ugronok eljárását helytelenít*, a Kossuth-párt labanczságát helytelenít.

A mai postával még a következők helyeslik a magyar nyelvért folytatott küzdelmet:

Sántha Bénián, Biró Sándor, Lukács Mózes, Vetrányi Győző, Körödy Imre, Száva Krisztof, Darvas Dávid, Csileszer Ernő, Schreiber Ottó, Egi Aladár, Gondor József, Zovva Gergely, Szabó József, Pál Ferenc, Rácz József, Kerekes Gyula, Balogh József, Nagy Lajos, Jakab András, Baczonyi István, Roska Márton, Tompos Gábor, Losádi Zudor Elek, Babosák Jenő, Molnár József, Maszalai Ferenc, Fejér István, Haraly Béla, Balogh Elek, Cseke Vince, Márton István, Kályáni Ferenc, Gál József, Fára József, Mike Elek, Felszegi Róbert, Marinka Lajos, Daragó András, Kovács Mózes, Glóscs Miksa, Daróczi Endre, Esztergár Kajetan, B. Kovács József, Ráduly Mózes, Cs. Kovács József, Erőss Béla, Kovács Gyárfás, Endes Gábor, Ivánovics Béla, Deéry János, Orlovsky József, László Dezső, Pál Béla, Szász József, Pitrő Pál, Köllönty Béla, Kolosy Márton, Osztián Kálmán, Naláczy István, dr. Kölcse Károly, Papvamosy Béla, Fülöp Kálmán, Feloser Béla, Bujáki Domokos, Duducz Jenő, Bogdán Géza, Nagy Károly, Lexa Ferenc, Borecsa Gergely, Szász Dénes, Andersen Aladár, Kolosy Márton, Reményi János, Majoros Jenő, Toók József, Fröhlich Ottó, Kovács Miklós, Juhos László, Bodó Albert, Oviden Sándor, Darvas István, Szörtsény Lajos, Mihály Lajos, Bedő Béla, Vajda Dezső, Almer Sándor, Nagy Sándor, Korpócsán József, Liskay Rezső, Irk Albert, Roska Márton, Tárczy Károly, Adam György, Bata Lukács, Elthes Gyula, Erőss Béla, Kovács László, Puskás Imre, Márton Sándor, dr. Hirschler József, dr. Bocskor Nándor, Kunecz Ferenc, Dömény János, Veres Mátyás.

Somodi István kolozsvári ügyvéd kísérel soraihoz álljanak itt a következő frapans szavak:

Az „Ellenzék”-ben közölt felhívásra kijelentem, hogy a harcoló ellenzéknek a ma-

gyar nyelvnek a hadsereg magyar részében való érvényesítéseért a Tisza-kormánylyal szemben folytatott küzdelmének nemcsak, hogy helyeslem és az önzetlen harcolókat szívem egész melegevel üdvözölöm, hanem határozottan kárhoztatom a Kossuth Ferecz-pártnak a Tisza-kormánylyal szemben semmivel nem indokolható meghátrálását és leszerelését.

Nem akarok a leszerelés okára az említett párt által felhozott okokkal jelen nyilatkozatom rendén részletesen foglalkozni, mert a végén is, elismerem, hogy mindenkinek joga van úgy irányítani saját tetteit, a mint esze és hazafisága diktálja, de ha a leszerelés okaival nem is foglalkozom, határozottan elítélem azon már nyilvánossá lett paktumot, melyet a hazánk gazdasági és politikai önállóságára törekvő többiellenzék pártok megrontására a Kossuth-párt vezetősége a jelenlegi kormánylyal kötött.

Ha igazak a napilapokban erre vonatkozólag megjelent közlemények, melyeket a tények világosan támogatnak, ahhoz ezen eljárás jellemzésére szavakat találni nem tudok és a magyar nemzet történetében ehhez hasonló esetek a legtrikább fordultak elő. Vajha, ez az utolsó lenne a magyar nemzet életében!

Színházunk kitűnő drámái szendéje a következő lelkes sorokban üdvözlő a magyar nyelv védőit: A magyar nyelvért küzdött mindig a magyar színeszet. A magyar honleányok legdrágább palántája volt a nyelv, melyet szívük forró szerelmével ápoltak, növeltek nagyra. Én is, mint a magyar művészet egyszerű papja, üdvözölöm a magyar nyelv bátor katonáit! Csige Böske.

MINDENFÉLE.

— januárus, 23.

Hazafias tisztelettel kérjük előfizetőinket, szíveskedjenek az előfizetési díjjukat mihamarabb megküldeni — hogy a lapot minden megszakítás nélkül tovább küldhessük.

— **A kik a magyar nyelv jogát követelik.** Abból az ötletből, hogy megkérdezzük olvasóink táborát, hányan vannak azok, kik a magyar nyelv jogát követelik, elhatároztuk, hogy nemcsak nyilvánosságra hozzuk a válaszok egy részét és a beküldött neveket, de összegyűjtjük, beküldöttjük egy nagy albumba és felkildjük Bpestre, a harcoló ellenzék számára. Hadd merítsenek lelkesedést a nemzet lelkesedéséből, hadd táplálkozzanak abból a gazdag érzés forrásból, mely dusan fakadt fel a magyar társadalom lelkében figyelemmel követvén az ő nagy és késői századokra szóló vállalkozásukat. Ferkéjük lapunk olvasói, hogy neveiket, pár sorral vagy anélkül bármily alakban, módon kildjék el hozzánk. Nem a formára leszünk tekintettel, de a szent célra, melyet hivatva van szolgálni ez a gyönyörű demonstráció.

— **Lengyel Zoltán üdvözlése.** A székely egyetemi polgárok ma népes értekezleten elhatározták, hogy sürgönyileg üdvözlék Lengyel Zoltánt abból az alkalomból, hogy odahagyta a piheő Kossuth-pártot és fegyvert fogott a magyar nyelv törvényes jogaiért. Az ifjúsági gyűlés nagy lelkesedéssel fogadta el Lukács Mózes jogszorgolati indítványát s egyben megbizta őt a sürgöny megszüvegezésére. Az ifjúság a harcoló ellenzék zajos éljénzése mellett osztott szót.

— **Eljegyzés.** Végh Mihály unitárius egyházi és püspöki titkár f. hó 21-én eljegyezte Ferencz József unitárius püspök leányát: Zsuzsát.

— **Szvacsina Géza polgármester és a Szent György-szobor.** Tavasszal már hazá akarják hozni az öntődeből a Szent-György szobrot, mely Kolozsvár város műparának régi dicsőségét fogja egyik közterünkön hirdetni. A szobrot azonban előbb ki is kell gyártani. Erre pedig pénz kell. Nem valami sok, de kell még vagy másfél ezer korona. Ennek össze gyűjtése végett Svzacsina Géza kir. tanácsos polgármester a napokban osztatta ki a kerületi kapitányok között a gyűjtő iverket. Jelen volt a kiosztásnál a szobor bizottság gyűzője is. A kerületi kapitányok kijelentették, hogy ügybuzgalommal s városunk multja iránti szeretettel fogják a gyűjtést végezni. Megmagyarázzák, minden adakozónak, hogy Kolozsvári Márton és György szobrászaink 1373-beli, tehát 600 éves alkotásának egy megmaradt remekét becsüljük meg a szoborban. Valószínű, hogy a kerületi kapitányok lelkes buzgalma s az intelligens közönség áldozatkészsége össze hozza a különben kis összeget a remek szép szoborra.

— **Kik voltak Brassai muzsikusiársai?** Tudjuk, hogy Brassai legutóbb becsülte a quartettet. Végére jártunk kik szok-

tak volt részt venni quartettjeiben. Ha hiányzik valaki, szívesen kiegészítjük e névsort: Erkel Ferencz zongora, id. Bodor Pál gordonka, Ruzicska György hegedű s más, Böhm János brácsa, Wattervliet hegedű, Gyergyai László hegedű, dr. Wachsmann Ede hegedű és brácsa, dr. Békési Ferencz hegedű, Mátyás Károly hegedű, Ruzicska Béla gordonka, dr. Hintz György hegedű, Gegenbauer József zongora, Boér Gergely hegedű, Nagy Gábor hegedű, Pákey Lajos gordonka, 'Sigmond Ákos hegedű, Bokros Ádámné, Mozel Gizella, dr. Szóts Emilné, Szabó Mária, László Józsefné Cseh Berta, dr. Brand Józsefné Gyarmathy Laura, Barcsay Domokosné Korbuly Ida, Rigó Anna, Ruzicska Béláné Racsek Zsófia.

— **Vallásos esték.** A f. év és hó 24-ikén, vasárnap d. u. 5 órakor. I. az ev. ref. theol. fakultás diásterében: I. ének. 2. Felolvasás, tartja Kenesey Béla dr., a theol. fakultás ig. tanára. 3. Ének. II. a magyar-utcai református népiszkolában: 1. ének. 2. Felolvasás. I. ének. III. A hídlevek népiszkolában: 1. ének. 2. Felolvasás. Molnár Lőrincz ref. pap. 3. Szavaltat. 4. ének. IV. A város monostori részében: 1. ének. 2. Felolvasás Szabó Miklós h. pap. 3. Ének.

— **Az erdélyi irodalmi társaság** ez év január hó 24-én, vasárnap d. e. 11 órakor, a városház gyűléstermében rendes havi felolvasó-ülést tart.

— **Felolvasó ülés.** A kolozsvári izr. felolvasó-egylet f. hó 23-án (szombat) d. u. 6 órakor a városház nagy termében ülést tart, melynek során dr. Boros György, Podor Erzsike és Herczeg Jenő fognak felolvasásokat tartani. Az egylet a felolvasásokon szívesen lát vendégeket.

— **Brassai Lisztől.** Miután a Brassai Concerten Liszt szerezelméi fog a jövő kedden este, nem lesz érdekelten egyetmást fölhigitni e két geniről. Brassi 1849-ban Kolozsvárt ezt írja: Liszt Ferencz azon hat verseny közül, melyeket Pesten adott négyet jótékony célokra áldozott. Ő ám az igaz magyar érzésű honfi. Bár hozzánk is beszólana, mert áldozó honfiakra nagy a szükségünk. Valahol a művész megfordul, ott repes örömben az emberiség mentője. Liszt az emberbarátoknak egy valódi lisztlangja.

— **Időjárás** jan. 22. Csendes és borult a két jelző, — melyet az Erdély feletti időjárásra általában alkalmazhatunk. Néhol, Maros-Ludason, Tövisen Csik-Gyimesen köd is ereszkedett, míg Tordán, Sováradon, Kis-Kapuson Brassóban, Sepsi-Szentgyörgyön, Zermooton már derült és engedett a tél, kemény szigorúságából. A hőmérséklet Szász-Regenben, Sepsi-Szentgyörgyön és Csikszereadában emelkedett 10 fokra.

— **A tanfelügyelőség reformja.** Az új kormány programjának tudvalevőleg egyik része, hogy az idegen ajku népiszkolákban igyekszik majd ellenőrizni a magyar nyelv tanítását. Hogy ez elérhető legyen, a kormány, mint a M. N. jelenti, reformálni készül a tanfelügyelőség intézményét oly módon, hogy a tanfelügyelőnek, felszabadulva az irodai munka nyűgétől, egy évben legalább száz napja maradjon az iskolák látogatására. A kultuszminiszteriumban már kidolgozták az új tanfelügyelői rendtartásra vonatkozó javaslatot, amelyet véleményezés végett megküldtek a tanfelügyelőeknek. Köribőltilt huszonhét tanfelügyelő írásban terjedelmes és tüzetes észrevételeket és javaslatot küldött a tervezetre vonatkozólag. Minthogy e javaslatok között igen becses észrevételek és indítványok vannak, amelyek esetleg felhasználhatók, dr. Berzeviczy Albert kultuszminiszter a tanfelügyelői reformot mielőbb életbeléptetni óhajtván, január 27-ikére anketót hívott össze a miniszteriumba elnöklésével. Ezen az anketón résztvesznek a választás és közoktatásügyi miniszterium illető osztályának vezetői, valamint azok a tanfelügyelők, kik észrevételeket nyújtottak be. Az anketé megállapodásai alapján készíttik el majd a javaslat-tervezet végleges szövegét.

— **A szegény övezgy ref. papné** részére Német Jánostól N. Teremből 1 koronát vettünk. Rendeltetési helyére juttattuk.

— **Nefeletjts,** ez a címze annak a ropant ügyes mazarának, melyet Répay Andor komponált a február elsején rendezendő Tanítóháza estélyére. A mazarika báró Bánffy Zoltánnak ajánlva van. A mulatság iránt minden vonalon nagy érdeklődés nyilvánul. Ugy mondják, hogy egyike lesz ama kevés estélyeknek, hol a nemes egyszerűség a legpajánabb jökeidvvel kel versenyre. Hogy melyik győz, azok döntik el, kik az estélyen megjelennek.

— **Pármái ibolya szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal ellátott szappant még azt tudjuk, hogy az arzoból finomítja, liditi ugyan-nyira, hogy még a legérzékenyebb arzobúriék is nagy eredményt fognak használni s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértéket külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás czéljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 kor. 20 fillér. Készíti Szabó Béla pipere szappangyáros Miskolcon. Kapható Kolozsvárt: Kovács P. főnök, Gergely Ferenc utód, Schuster Emil, Burger Frigyes, Jeney Lajos cégeknek s dr. Hintz György gyógyszerárban.

Mindenféle nyomtatvány a leggyorsabban . . . és legolcsóbban . . . az „Ellenzék” nyomdájában készül

Gyászrovat.

Berivői Boér Béla Abrudbányán meghalt.

Nagy Miklós nagybirtokosok Tordán meghalt.

Szerkesztőségi üzenet.

I. R. (Egy cselédről) Nincs meséje. Nem eléggé érdekes, amit cseveg. Jobbat kérünk.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon-tudósításai és sürgönylevelei.

A helyzet.

Budapest, jan. 23.

Tisza István a megkötött paktummal nem tud semmire menni. A Kossuth-pártiak egy része, ha nem is egész nyíltan, támogatja a harcolókat, a kiknek száma folyton nő. Tegnap a képviselőház folyosóján egész pozitív formában el volt terjedve a hír, hogy Tisza felhagy a passiv resistenciával s már az ülés folyamata alatt határozott lépésre szánja el magát. Azonban ugy látszik mégis meggondolta a dolgot s csak az elnökség által igyekezett a harcoló ellenzék terrorizálni.

A politikusok megvannak győződve, hogy a válság legkomolyabb napjai még csak most következnek.

A Lloyd-klubban csüggedettek, Apponyiék körében nő az animozitás Tisza ellen, a néppárt teljesen kizártan tartja, hogy Tisza István a legerőszakosabb eszközök igénybevétele nélkül tiszta helyzetet teremtsen,

Permanens ülés.

Budapest, jan. 23.

Aztis beszélték tegnap a képviselőház ülése alatt, hogy Tiszának az a terve, hogy az ujoncz megajánlásról szóló törvényjavaslatot, ha másképp nem tudja, egy permanens ülésen akarja keresztül erőszakolni.

Es ha így sem sikerülne, úgy a feloszlathoz és az új választásokhoz folyamodik.

A házszabályok revíziója.

Budapest, jan. 23.

Ujra előtérbe lépett a házszabályok revíziója, a melyet állítólag Tisza és Perczel elnök már készítenek is. A revízióval Tisza az elnökségnek olyan hatalmat akar adni, hogy az elnökség minden nem tetsző ellentállást kénye-kedve szerint megfojthasson. E revíziót bajosan hiszik, hogy kioroszakolhassa a Házról, mert ebbe a szabadelvű párt egy nagy része sem fog belegeyezni.

Minisztertanács.

Budapest, jan. 23.

A legutóbb tartott miniszteri tanács, mint hírlék bővebben foglalkozott azzal, hogy mivel a küzdők táborában folyton nő, a passiv rezisztencia nem ér semit.

A kormány félhivatalos lapja erre vonatkozólag a következőket írja:

Abban a pillanatban, amelyben az obstrukció segélycsapatokat kap s így számban megnövekszik, a kormányelnök már a passziv türelem taktikáját tovább is célhozvezetők nem tartaná, s az országos érdekek védelméért ehhez képest más uton keresné. Ez a kijelentés kiábrándíthatja az obstrukciót, hogy gróf Tisza nem kényelemszeretéből szegődik a szenvedőleg kitarás politikájához, hanem az aktív védekezés terére lép azonnal, mihielyt a türelmes kitarással többé az ország és a parlamentarizmus érdekeit megvédehetne nem látja. A kormány további taktikájának irányát tehát a legközelebbi jövőre nézve az szabja meg, vajjon a segélycsapatot az obstrukció megkapja-e vagy sem.

Gyilkosság és öngyilkosság.

Budapest, jan. 23.

Ujvidékről írják: Latinszki Pál ujvidéki lakos, volt vasúti munkás, ki agg koránál fogva muukaképtelenné vált, tegnap reggel leányát, Annát, férjezett Berecz Józsefnél forgópisztolyal agyonlötötte. Erre forgópisztolyát önmaga ellen fordította és jobb halántékán golyót röpített agyába.

Választások.

Budapest, jan. 23.

A képviselőház mai ülése alatt egész határozottan beszéltek, hogy márcziusban képviselő választások lesznek.

Tisza nem megy Bécsbe

Budapest, jan. 23.

A lapok egy része ma azt írja, hogy Tisza Bécsbe megy. Félhivatalosan megczáfolják ezt a hírlést.

Országgyűlés.

Budapest, január 23.

A képviselőház mai ülése iránt nagy érdeklődés nyilvánult. Ma végre szóhoz juthatott Polónyi Géza és két óráig beszélt.

Hosszasan fejtegette, hogy nincs közös hadsereg. Derschatta javaslata nevétség. A felségjog nézete szerint nem közös.

Ahhoz semmi köze Pitreichnak, Goluchowszkyknak, az osztrák delegációknak.

Ezután támadta Rakovszkyt multja és jelene közti inkonzekvenziáért.

Erősen védte álláspontját a harcoló ellenzék zajos ellenmondásai között.

Azzal végezte beszédét, hogy semmisenem fogja őket eltántorítani, hogy a Tiszával kötött paktumot megtartásnak.

Zajos helyeslés a jobboldalon.

A kormánypártból igen sokan siettek gratulálni Polónyinak. Első volt ezek között Nyiri miniszter.

Polónyi beszéde után szünet következett.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölés szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTER*.)

Válasz

Riebel Armin ur nyílt levelére.

„Jegyzőkönyv. Felvettett Szászvárosban, 1904. évi januárus hó 14-én d. u. 4^{1/2} órakor Biró Lajos és Riebel Armin urak között felmerült lovagias ügyben.

Alulírottak, mint Biró Lajos ur megbízottai megjelentünk az éppen Szászvárosban tartózkodó Riebel Armin urnál s tőle a „Szászváros” című lap 1904. januárus 7-iki számában a nyílttér rovatban „nyílt levél” cím alatt közzétett közleményeket illetőleg felvilágosítást és elégtételt kértünk megbízottunk, Biró Lajos ur részére; mire Riebel Armin ur kijelentette előttünk, hogy Biró Lajos urnak semmi felvilágosítást s elégtételt nem ad; segédek nem nevez meg.

Szászváros, 1904. januárus hó 14-én.

Dr. Olariu Virgil s. k.,

Móra János s. k.,

mint Biró Lajos ur megbízottai*.

A t. közönség tájékoztatása czéljából kötelességemnek tartottam fenti jegyzőkönyvet szóról-szóra közzétenni.

Ez válaszon, Pestertre-i Riebel Armin állítólagos lovag, sértő levelére.

Alsóvárosviz, 1904. januárus 18.

Biró Lajos,

földbirtokos.

Tudomásul!

Szíves tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy a téli idényre egy alkalmi bevásárlás folytán a **Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt levő nagy posztó- és gyalpusztóvetaru raktárunkat**, nagyobb mennyiségű

maradék-szövetekkel

bővítettük ki, melyek a legfinomabb magyar, angol és skót gyártmányu kelmék: teljes öltözék, felöltő-, ulster- és télikabátoknak nagyon cselesteriek és olcsóságuknál fogva igen alkalmasak. Továbbá a legfinomabb fekete kelmék

báli és szalon

öltözekeknek, a legújabb divatu szövetek, korszolázó öltözekeknek és kostümöknek nagy választéka. Nagy raktár szőrmearukban.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogásáért esedezik

Moskovits B.

— örökösai.

Zauderer,

— üzletvezető.

59 32—70

Tűzifa. 1. oszt. hasított bükkfa egy vasúti kocsira 10.000 kgr. házhoz szállítva 114 kor., 1. oszt. hasított bükkfa egy őr házhoz szállítva 23 kor., Hántott fa egy erdei méter 115 cm. magas közvetlen az erdőből szállítva 1 kor. 20 fillér. Továbbá Nádastéri raktárban kapható minden fajta tűzifa vágott és vágatlan állapotban a legjutányosabb árban.

Klemm Pál,

Monostori-ut 113. Telefon 79 és 335.

* E rovat alatti közleményekért nem vállal felelősséget a Szerk

Réti Sándor, és férfi szabó üzlete város háza alatt.

Reclam

898 111—150

férfi öltönyök mérték szerint elkészítve. Honi szövetekből 50 korona.

518-1903. vhtó.

78 1-1

23-1904. vhtó.

1-1 73

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a mocsai kir. bíróság 1898. évi Sp. 579/3 590/3 és 578/3 számú végzése következtében Mandula József javára Király Sándor és társai ellen 800 kor. — f. s. jár. erejéig 1900. évi január hó 24-én, 27-én fogantatott költéget végrehajtás útján lefoglalt és 1419 K. — f. re becsült következő ingóságok u. m. Sándor Sándornál juhok, buza, szuszékok, szekér, szén, árpaszalma, sertés, liba, réze, asztal, pad, Király Sándornál törökbuza, vesszők, szuszékok, istálló, és Sándor János hagyatékát képező juhok, szarvasmarha, gazdasági felszerelés, szén, sertés, 2 szalonna, törökbuza és 8 szuszék nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a mocsai kir. bíróság 1903. évi V. 358/1 számú végzése folytán 300 kor. — fill. tőkekövetelés, ennek 1900. évi április hó 30-ik napjától járó 8 százalékos kamatai, egyhármadszázalék váltódíj és eddig összesen 114 kor. 98 f. bíróilag már megállapított költségek erejéig Katonábanalperesek lakásán leendő eszközölésére 1904. évi január hó 27-ik és következő napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják az azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mocs, 1903. évi december hó 30. napján.

Fereny György,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 517-1903 vhtó.

77 1-1

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a mocsai kir. bíróság 1899. évi Sp. 449/3 számú végzése következtében Mandula József javára Moosán Gligor s társai ellen 260 K. — f. s. jár. erejéig 1900. évi június hó 23-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1144 K. — f. re becsült következő ingóságok, u. m. Moosán Gligornál 1 ténen borjútól, juhok, sertések, gazdasági felszerelések, nád, csűr, kamara, 10 szél cseréfa, házi berendezés stb., Prunár Györgynél 2 ökör, 1 ténen és Hársa Tagyernél 2 ökör nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a mocsai kir. bíróság 1903. évi V. 352/1 számú végzése folytán 30 K. 62 f. hátraleétező követelés, ennek 1899. évi aug. hó 3 napjától járó 5 százalékos kamatai és az ezutáni költségek erejéig leendő eszközölésére 1904. évi január hó 27-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják az azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezen javára is elrendeltetik.

Kelt Mocs, 1903. évi december hó 30. napján.

Fereny György,
kir. bir. végrehajtó.Haszonbérbe adó, esetleg eladó
Algyógy-fürdő gyógyfürdő.

E gyógyfürdő Hunyad-megyében, Algyógy-fürdő vasúti megállóhelytől 1/2 órányira egy erdőszorosban, por és szél által védett ózondus völgyben fekszik. Vas-kénés 31° meleg vize hat különálló fürdő medencét táplál, melyeknek megfelelő öltözőjük van.

A telep nyilvános joggal van felruházva s így a saison alatt fürdő-biztos van s állandó fürdő-orvos és fürdő-zene tartózkodik ott.

Haszonbérbe adó: a telephez tartozó 65 vendégszoba, mely teljesen a mai kor igényeinek megfelelően van berendezve, a fürdőket, az éttermet konyhástól, az ott tartózkodó állandó vendégektől beszedendő gyógy- és zenedíjak jövedelmeit, valamint a bértárgyat képezne a fedett veranda, étterem, olvasó, jégverem, jéggel töltve, pinze, nyári fedett táncsterem, fedett tekéző, lawn-tennis-pálya, végül az építés alatt levő uszoda. A fürdő-telepnek igen szép parkja van, valamint fiatal fenyeve is.

Keresek egy bérlet a fenti bértárgyakhoz. Előnyben részesítek olyat, ki vállalkoznék, hogy a most vegyelemzett és szakértők által igen jónak talált fürdőlapot forgalomba hozza, valamint befektetéseivel a fürdő nívóját emelné, mely esetben előnyös feltételeket is nyújtanék. Kiadó esetleg csupán az étterem vagy az egész fürdő-telep eladó.

Ertekezhetni **Fried Eskeles fürdő-tulajdonossal Algyógon**, ki ha eziránt megkeresik, a fürdő megtekintése céljából állomáshoz kocsit küld.

74 1-5

Szállodai használt, de még jókarban levő butorok megvételre kerestetnek.

Nagyalambfalvi és véle kapcsolatos Bétsfalvi és a többi községekbeli nagyobb, 800 holdas malom és korcsmákkal bíró földbirtokom kezelésére, önálló vezetésére, nős, erélyes

szakképzett gazdatisztot

keresek, február 1-től 15-ikéig, esetleg későbbi, vagy előbbi belépésre.

Gazdasági tanintézetet végzett, elméleti és gyakorlati képzettséggel bíró, marhatenyésztésben, malom kezelésben, vesszőgát kőtésben, korcsmák kezelésében, tűzfű szállításban jártas, ki tagosított birtokom jövedelmét biztosítani, fokozni képes, ajánkozik, eddig nyert összes bizonyítványai egyszerű másolatával, esetleg ajánló levelei és egy arckép melléklésével, fizetési igénye meghatározásával: Nagysolymosi Kőncz Armin gyógyszerész nagybirtokoshoz Székely-Udvarhelyt.

1-3 75

Kitűnő minőségű

vetőmag chewolier árpát szállít

Mihály Moritz és Kurlender
cézég Marosludasról.

72 1-3

Kiváratra mintázott ajánlattal szívesen szolgálunk.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a bécsi kir. bíróság 1903. évi C. III. 1602/3 számú végzése következtében Dr. S. Demant ügyvéd által képviselt Filip Löwy javára Eisenberger Béla ellen 487 kor. 61 fill. erejéig 1903. évi december hó 20-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1016 kor. 70 f. re becsült következő ingóságok, u. m. gypaju szövetek nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a Kolozsvári kir. bíróság 1903. évi V. 2062/3 számú végzése folytán 487 kor. 61 fill. tőkekövetelés ennek 1903. évi október hó 2 napjától járó 6 százalékos kamatai, egy harmad százalék váltó díj és eddig összesen 63 kor. 40 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Kolozsvárt, Kossuth Lajos utca 1 szám alatt leendő eszközölésére 1904. évi január hó 25-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-i értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják az azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi január hó 10-ik napján.

K. Csoma Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Közgyűlési meghívó.

Az udvarhelymegyei takarékpénztár részv. társ.

1904. február hó 14-én, délelőtt 9 órakor Székely-

Udvarhelyen, hivatalos helyiségében tartja

XXII-ik évi rendes közgyűlést.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak szabályszerű felmentése iránti határozat.
3. A tisztviselők lakbérének felemelése iránti indítvány és megállapítása azon időpontnak, melytől a gyakornokoknak az ötödéves korpótlékhoz való igénye kezdődik.
4. Választás.

A közgyűlésre a t. részvénytulajdonosok azon figyelemmel hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitására, lehetőleg a megelőző két napon az intézet pénztáránál letenni s magukat igazoló jeggyel el látni sziveskedjenek.

Székely-Udvarhely, 1904. Január hó 13.

2-2 71

Az igazgatóság.

Új pénztézet!

Az alsófehérvármegyei

Gazdasági bank és tak.-pénzt.

Részvénytársaság

működését 200,000 K. alaptőkével, jan. 1-én, Nagenyeden

Főter 14 szám alatt megkezdette.

Célja: olcsó kölcsönök nyújtása földbirtokoknak, — kereskedőknek, gazdáknak és iparosoknak stb. kötvényekre vagy váltókra, rövidebb vagy hosszabb idejű törlesztésre. — Régi kölcsönöket előnyös kamattal convertál. — Betéteket elfogad naptól napig 5 százalékos kamatozás mellett. — Minden a bank és takarékpénztár üzletkörébe tartozó ügyekben — felvilágosítással szívesen szolgál. Hivatalos órák hétköznapokon d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5-ig.

7-10 28

Alsófehérvármegyei Gazdasági bank és Takarékpénztár R. t. igazgatósága.

48

Acetylen-Lámpák.

koesi-rud-Spiritbogen-pózn-asztali-kerti-udvari-istálló-és kézi

Szőlőpille Acetylenlámpa.

Automobil- és kerékpár-lámpák.

Éjjeli szántásoknál gőzekre ki-válón alkalmasok, mert nappali fényt adnak. 1904 4-5

Bárdi József

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 48 sz.

Árjegyzék ingyen. Automobil nagykereskedés.

48

KOLOZSVARI

Takarékpénztár és Hitelbank
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Törlesztéses és közönséges jelzálog kölcsönök nyújt hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő bérházakra és bárhol fekvő földbirtokokra. Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le s a kölcsönöket minden levonás, vagy külön díj nélkül készpénzben fizeti ki.

7 10-*

Nyomatott az „Ellenzék” könyvnyomdájában Kolozsvárt.

Pályázati hirdetmény.

A Kolozsvári Kis- és Középkereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete az ügyvezető hivatalnoki állásra pályázatot nyit.

Folyamodások a képesítettség igazolásával folyó hó 31-ig mindenkor d. u. 3-4 óráig alólirt elnökséghez nyújthatók be, — hol a feltételek is megteudhatók.

2-3 69

Kolozsvár, 1904. január 20-án.

Kolozsvári kis- és közép-kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezet elnöksége.

Wesselényi Miklós-utca 13 szám alatt.

Első erdélyrészi hiteltudósító iroda és kereskedelmi ügynökség

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 24 sz. a.

Elvállal mindennemű tudakozódást Magyarországon egész területére és Európa minden nagyobb városába. Széleskörű összeköttetései s minden városban fentartott levelezői révén úgy kereskedelmi, mint bármilyen más ügyben gyorsan és pontosan a legmegbízhatóbb információkat szerzi be.

Az erdélyi részeken az első és egyetlen hiteltudósító vállalat, mely a kereskedői világban eddig sokszor észlelt hiányt van hivatva pótolni.

A közönségnek kedvezményes áru 10, 25 és 50 éves tudakozódási lapok állanak az irodában rendelkezésére.

Kiadó ház,
az Emke-téren levő 10-ik házszám mellé-
épületeivel együtt egy vagy több évre kor-
év április hó 1-től kiadó. Értekezni tulajdonos
Lázár Istvánnal, Szilágy-Nagyfaluban.

Pénzt, sok pénzt,
havonként 1000 koronáig ke-
rehet mindenki tisztessé-
sen minden szakmában nélkül.
Küldje be címét E. 395 je-
lige alatt a következő címre:
Annoncen-Abteilung des
„MERKUR” Mannheim.

ELADÓ
Készpénzfizetés mellett, kezelés hiánya
miatt Kolozsvár legforgalmasabb ut-
cájában fekvő 27 4-10
szatóc-üzlet.
Korlatolt italmérsi és dohány áru-
val. Kínálható 16.000 kor. évi for-
galommal, hitelűzet teljes-n kizárva,
üzlethez tartozó 4 szoba, 2 konyha, 2
éveskamra, 2 pinze, 1 istálló, 3 fa-
szin helyiségekkel évi bér 600 forint,
áruháztár berendezéssel 1500 forint.
Cím e lap kiadóhiv. ban megteudható.

Világ-Panoráma
elsőrangú műintézet, Szentegyház-utca 3 sz.
1904. január 24-től 1904. jan. 30-ig
INDIA. SIAM és ANAM.
Minden vasárnap, szombán és pénteken este 6 óráig — 9 óráig
zongora-játék mellett ártelenelés nélkül.
Mindennap nyitva (vasár- és ünnepeken is) reggel 9-től
12-ig délután 2-10. **Az igazgatóság.**
6 15-x

Pénz! Pénz! Pénz!
Alólirt vállalat az ország első pénztézetével állván összeköttetésbe
LEGELŐNYÖSEBB feltételek
és legelőnyösebb kamatláb mellett
eszközöl kölcsönöket földbir-
tokokra és épületekre, 10-70
évi időtartamra 2%-5% al.
Bővebb felvilágosítással válaszölvegy
ellenében szívesen szolgál

Kiadó vendéglő!
A Sétátér elején levő
ÚJ-VILÁG
színi vendéglő kerü helyiség
április 1-től több évre kiadó.
Értekezni:
a Dániel-fürdő igazgatóságánál.

SAISON CZIKKEK!

Ámor arczkenőcs, legjobb szer az arczbőr
tisztáltságára ellen... 1 tégely kor. 1.—
Ámor hajszesz, a hajkihullást biztosan meg-
szünteti... 1 üveg kor. 1.20
Ámor hőlgyör, semmi ölmöt nem tartal-
maz... 1 doboz kor. 2.40
Ámor szájjvíz, orvosok által ajánlott legjob-
b szájdésinficiens... 1 üveg kor. 1.—
Szoba illatok, kárpát fenyő illat
1 üveg... kor. 1.—
Ibolya, gyöngyvirág, orgona illatok 1 üveg 1.60
Csukamáj olaj Norvégiaiból, kellemes íze miatt
gyermeknek is szívesen veszik 1 üveg 2.—
Illatszerek angol-francia gyártmányok.
Likörök és Rumok házálag való készítésére
utastással, 20 féle Essentiát ajánlok.

BURGER FRIGYES

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9-10 szám a.
3 36-100

Évtizedek óta nagy sikerrel használ-
tatik **csusz és kőszvény** ellen a
Kriegner-féle
REPARATOR
Törvényesen védve. A Szt.-Rókus kór-
házban 138 eset közül 129 esetben
teljes gyógyulást eredményezett
Nagy üveg ára 2 kor.
Kis üveg ára 1 kor.
Kapható a gyógyszerárakban Után-
zatoktól óvakodjunk.
Legtökéletesebb arcztisztító
és szépitő szerek! Hatásuk cso-
dás és biztos.
AKÁCIA-CRÉM
E világhírű akácia-arozkenőcs nem
ártalmas, sem higányt, sem ölmöt
nem tartalmaz; minden arczot üdít,
frissít és szépit. Törvényesen védve!
Igazi urinóknak egyedül kedvelt pi-
perozkikei az
AKÁCIA-Crème 3 kor.
Puder 1 kor.
Szappan 1 kor.
Vérszegénység, étvágytalanság,
sápkór, idegesség gyógyítására és
gyenge gyermekek erősítésére a leg-
hatásosabb készítmény a Kriegner-féle
Tokaji China vasbor
E nagyon kellemes ízű ital kiváló
sajátságait az orsz. egészségügyi ta-
nács is méltatta s ajánlásra a belügy-
minisztérium engedéllyel látta el.
Nagy üveg 6 kor. Kis üveg 3.20 kor.
Főraktár: 1154 13-20
KORONA-Gyógyszertár
Budapest, VIII. Kálvin-tér.
Kapható gyógyszerárakban, de tessék mindig
Kriegner-féle kéri. Postai szétküldés naponta.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség b. tudomására, hogy
jó hírnévnek örvendő
„HATTYU” mosódámat
Sétátér-utczában a volt helyiséggel szembe helyeztem át,
hol úgy mint eddig tisztán kézimunkával szol-
gálok, sem mosó, sem vasaló gépet nem hasz-
nálók a fehérnemű tisztításra. Folyó vízben
háziasan eszközöltetik, melyről tetszése szerint bárki
meggyőződhetik.
Vidéki megbízásokat pontosan teljesítem.
Főtörökvesem oda irányul, hogy a n. é. közönség
becses pártfogását továbbra is kiérdemeljem, tisztelettel
*** SZABÓ ERNŐNÉ. ***
Telefon szám 478. Telefon szám 478.
3-5 61

„PECUNIA” HITELVÁLLALAT
NAGY-SZEBEN. ✱